

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 154/19
Λουξεμβούργο, 12 Δεκεμβρίου 2019

Απόφαση στην υπόθεση C-450/18
WA κατά Instituto Nacional de la Seguridad Social

Η προσαύξηση σύνταξης που χορηγείται στην Ισπανία σε μητέρες που λαμβάνουν σύνταξη αναπηρίας, όταν έχουν δύο ή περισσότερα τέκνα, πρέπει να χορηγείται και σε πατέρες που βρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση

Τον Ιανουάριο του 2017, το Instituto Nacional de la Seguridad Social (Εθνικό Ίδρυμα Κοινωνικής Ασφάλισης, Ισπανία) (INSS) χορήγησε στον WA σύνταξη λόγω μόνιμης ολικής ανικανότητας προς εργασία, ίση με το 100 % του βασικού ποσού υπολογισμού της σύνταξης. Ο WA άσκησε ενδικοφανή προσφυγή κατά της απόφασης αυτής, υποστηρίζοντας ότι, καθώς είναι πατέρας δύο θυγατέρων, έπρεπε να του χορηγηθεί, βάσει της ισπανικής νομοθεσίας, προσαύξηση σύνταξης η οποία αντιστοιχεί στο 5 % του αρχικού ποσού της σύνταξής του. Η προσαύξηση αυτή χορηγείται στις γυναίκες που είναι μητέρες τουλάχιστον δύο τέκνων και λαμβάνουν ανταποδοτική σύνταξη λόγω μόνιμης ανικανότητας προς εργασία, βάσει του ισπανικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Η προσφυγή του απορρίφθηκε από το INSS, το οποίο επισήμανε ότι η προσαύξηση σύνταξης παρέχεται αποκλειστικά στις γυναίκες λόγω της δημογραφικής συνεισφοράς τους στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Ο WA άσκησε προσφυγή κατά της απορριπτικής απόφασης του INSS ενώπιον του Juzgado de lo Social nº 3 de Gerona (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου εργατικών διαφορών αριθ. 3 Ζιρόνας, Ισπανία), ζητώντας να του αναγνωριστεί το δικαίωμα να λάβει την επίμαχη προσαύξηση. Το εν λόγω δικαστήριο αναφέρει ότι, βάσει του εθνικού νόμου, το δικαίωμα αυτό χορηγείται στις γυναίκες που έχουν τουλάχιστον δύο φυσικά ή θετά τέκνα, ενώ δεν χορηγείται στους άνδρες που βρίσκονται σε πανομοιότυπη κατάσταση. Διατηρώντας αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα του εθνικού νόμου με το δίκαιο της Ένωσης, το Juzgado de lo Social nº 3 de Gerona υπέβαλε προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο.

Με τη σημερινή απόφασή του, το **Δικαστήριο αποφαινεται ότι η οδηγία για την ίση μεταχείριση μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης¹ αντιτίθεται στον ισπανικό νόμο, διότι οι άνδρες που βρίσκονται σε πανομοιότυπη κατάσταση με τις γυναίκες οι οποίες λαμβάνουν την επίμαχη προσαύξηση σύνταξης δεν διαθέτουν το δικαίωμα αυτό.**

Το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο ισπανικός νόμος επιφυλάσσει λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση στους άνδρες που έχουν αποκτήσει τουλάχιστον δύο φυσικά ή θετά τέκνα. Η λιγότερο ευνοϊκή αυτή μεταχείριση συνιστά άμεση διάκριση λόγω φύλου, η οποία απαγορεύεται από την οδηγία.

Το Δικαστήριο συγκεκριμένα διαπιστώνει ότι, καθόσον η δημογραφική συνεισφορά των ανδρών είναι εξίσου αναγκαία με εκείνη των γυναικών, **μόνον ο λόγος της δημογραφικής συνεισφοράς στην κοινωνική ασφάλιση δεν μπορεί να δικαιολογήσει την άποψη ότι οι άνδρες και οι γυναίκες δεν βρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση όσον αφορά τη χορήγηση της επίμαχης προσαύξησης σύνταξης.**

¹ Οδηγία 79/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978, περί της προοδευτικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/003, σ. 160).

Οι ισπανικές αρχές υποστηρίζουν ότι η προσαύξηση σχεδιάστηκε επίσης ως μέτρο που αποσκοπεί στη μείωση της απόκλισης μεταξύ των ποσών της σύνταξης των ανδρών και των αντίστοιχων των γυναικών, των οποίων η επαγγελματική σταδιοδρομία διακόπτεται ή περιορίζεται λόγω της απόκτησης δύο τουλάχιστον τέκνων. Οι διαφορές αυτές προκύπτουν από πολυάριθμα στατιστικά στοιχεία.

Όσον αφορά τον σκοπό αυτόν, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο ισπανικός νόμος αποσκοπεί, τουλάχιστον εν μέρει, στην προστασία των γυναικών υπό την ιδιότητά τους ως γονέων. Πλην όμως, αφενός, πρόκειται για ιδιότητα την οποία μπορούν να έχουν συγχρόνως και οι άνδρες και οι γυναίκες και, αφετέρου, η κατάσταση ενός πατέρα και η κατάσταση μιας μητέρας μπορούν να είναι συγκρίσιμες όσον αφορά την ανατροφή των τέκνων. Υπό τις συνθήκες αυτές, η ύπαρξη στατιστικών στοιχείων που αναφέρονται σε διαρθρωτικές διαφορές μεταξύ των ποσών των συντάξεων των γυναικών και των ανδρών δεν αρκεί για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, όσον αφορά την επίμαχη προσαύξηση, οι γυναίκες και οι άνδρες δεν βρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση ως γονείς.

Κατά το Δικαστήριο, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της επίμαχης προσαύξησης, αυτή δεν εμπίπτει στις προβλεπόμενες από την οδηγία εξαιρέσεις από την απαγόρευση άμεσων διακρίσεων λόγω φύλου. Όσον αφορά, πρώτον, την εξαίρεση που συνδέεται με την προστασία της γυναίκας λόγω μητρότητας, ο ισπανικός νόμος δεν περιέχει κανένα στοιχείο που να συνδέει τη χορήγηση της επίμαχης προσαύξησης με τη λήψη άδειας μητρότητας ή τα μειονεκτήματα που υφίσταται μια γυναίκα στη σταδιοδρομία της λόγω της απομάκρυνσής της από την υπηρεσία κατά την περίοδο που ακολουθεί τον τοκετό. Δεύτερον, όσον αφορά την εξαίρεση που παρέχει στα κράτη μέλη την ευχέρεια να αποκλείουν από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας τα πλεονεκτήματα που παρέχονται επί ασφάλισης γήρατος στα πρόσωπα που έχουν αναθρέψει τέκνα και την απόκτηση δικαιωμάτων επί παροχών μετά από περιόδους διακοπής της εργασίας λόγω μόρφωσης των τέκνων, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι ο ισπανικός νόμος εξαρτά τη χορήγηση της επίμαχης προσαύξησης σύνταξης όχι από την ανατροφή των τέκνων ή την ύπαρξη περιόδων διακοπής της εργασίας λόγω ανατροφής τέκνων, αλλά αποκλειστικά από το ότι οι γυναίκες που τη δικαιούνται απέκτησαν τουλάχιστον δύο φυσικά ή θετά τέκνα και εισπράττουν ανταποδοτική σύνταξη λόγω μόνιμης ανικανότητας προς εργασία.

Τέλος, η επίμαχη προσαύξηση δεν εμπίπτει ούτε στο άρθρο 157, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ, το οποίο, προκειμένου να εξασφαλιστεί εμπράκτως η πλήρης ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών στην εργασία, επιτρέπει στα κράτη μέλη να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν μέτρα που προβλέπουν ειδικά πλεονεκτήματα, τα οποία διευκολύνουν το λιγότερο εκπροσωπούμενο φύλο να συνεχίσει μια επαγγελματική δραστηριότητα ή προλαμβάνουν ή αντισταθμίζουν τα μειονεκτήματα που ανακύπτουν στην επαγγελματική σταδιοδρομία. Πράγματι, η επίμαχη προσαύξηση περιορίζεται στην παροχή στις γυναίκες ενός επιπλέον ποσού κατά τον χρόνο χορήγησης σύνταξης, χωρίς να αποκαθιστά τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας και χωρίς να αντισταθμίζει τα μειονεκτήματα στα οποία ενδεχομένως εκτίθενται.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582